

Magnus Thorstensson, 08-677 28 06
magnus.thorstensson@energiforetagen.se

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Energiföretagen Sveriges remissvar på Affärsverkets svenska kraftnäts promemoria Förslag till ändring i förordning (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el, Dnr I2021/01937

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Generella kommentarer

Energiföretagen anser att en övergång från nuvarande timavräkning till kvartsavräkning kommer att främja harmoniseringen av de europeiska marknaderna, men också upprätthålla driftsäkerheten i det nordiska kraftsystemet. Med den högre tidsupplösningen kan effekterna av utvecklingen mot mer intermittent produktion hanteras på ett bättre sätt, flexibiliteten ökar och det skapas mer korrekta prissignaler.

Föreningen beklagar dock att Svenska kraftnät (Svk) i det slutliga förslaget avviker från det inriktningsförslag som presenterades inom det nationella implementeringsprojektet FINER 2019, vilket det i stort rådde enighet om. Det är särskilt bekymmersamt då tidplanen lämnar ytterst lite marginal för felsteg. Då remissomgången avslutas i mitten av november, kan ett författningsbeslut rimligen fattas under Q1 2022 vilket innebär 12 månader för att genomföra nödvändig mätarbyten och tillkommande anpassning av mätvärdeskedjan. Vi anser heller inte det rimligt att förvänta sig att företagen påbörjar systemutveckling baserat på nuvarande förslag. För vissa företag innebär systemutvecklingscyklerna att de i praktiken endast har sex månader på sig för att göra förändringar, vilket är alldeles för kort tid.

Till skillnad från inriktningsförslaget från 2019 innebär det föreliggande förslaget ett forcerat mätarbyte av produktionsmätare av kategori 1 respektive 2. Förutom rena kostnadsökningar innebär det även till exempel risk för brist på kompetenta tekniker, ökade påfrestningar på interna rutiner och processer, risk för leveransproblem av mätare och annan utrustning (både på grund av pågående utrustning och på Covid-situationen). Vi menar att Svk i sina konsekvensanalyser gravt har underskattat kostnaderna för detta.

Dels är det orimligt att använda 2018 som referensår då de nya funktionskraven fastställdes i mätningföreskriften EIFS 2019:5 och beslut fattades först 29 maj

2019. Dels att man underskattat den starka utvecklingen av produktionsanläggningar. Ett av Energiföretagens medlemsföretag uppger exempelvis att antalet anläggningar i enbart deras område ökat med nästan 15 000 från januari 2019, vilket kan jämföras med totalen på 22 000 som SvK uppger i förslaget. Det ska också noteras att Svensk Solenergi uppger att 66 000 solanläggningar hade anslutits till nätet i slutet på 2020 och deras prognos är att det handlar om 100 000 anläggningar i slutet av 2021. Det är därför tveksamt om det tidsmässigt är möjligt att genomföra ett forcerat utbyte.

Energiföretagen välkomnar det föreslagna undantaget för "mätare som omfattas av funktionskraven och inte uppfyller kraven." som vi uppfattar grundar sig i konsekvensanalysen, men vill betona att undantaget behöver utökas och förtydligas av flera skäl. Gäller undantaget oavsett vilka eller hur många av funktionskraven de inte uppfyller?

Konsekvensanalysen av författningsförslagen beaktar vidare om själva mätaren uppfyller funktionskraven och inte om hela mätvärdeskedjan med system och processer kan hantera insamlade 15 minuters värden från mätare till rapportering. De kostnader som beskrivs är då endast för forcering av mätarbyten som krävs för det nuvarande förslaget. Det framgår heller inte tillräckligt tydligt av avgränsningen att konsekvensanalysen endast beaktar själva mätaren och inte de kostnader och den komplexitet som tillkommer på grund av en utveckling och anpassning av hela mätvärdeskedjan för mätare kategori 1-2 redan till den 1 april 2023. Vi anser mot denna bakgrund att det är viktigt att man med undantaget inte enbart omfattar mätaren utan också övrig nödvändig funktionalitet som att samla in, beräkna och rapportera mätvärden. Ett förenklat undantag som enbart sträcker sig till den fysiska mätaren förminskar den utmaning som nätägarna har i att ställa om till kommande funktionskrav och vi ser stora risker för att en positiv kundupplevelse uteblir om omställningen går för fort, vilket kan motverka syftet med högre upplösning på den uppmätta och prissatta energianvändningen.

Svenska kraftnät har inte kvantifierat hur undantag av mätare kategori 1 och 2 påverkar balansansvariga ekonomiskt jämfört med kostnadsbilden som nätägare har framfört. Undantaget skulle gälla under en period på 1,5 år och effekterna av undantaget skulle minska under tiden eftersom mätarna kommer att bytas ut fortlöpande. Det vore därför rimligt med en övergångsregel att det ska vara upp till nätägarna att själva välja att samla in mätvärden med 60 minuters eller 15 minuters upplösning på mätare kategori 1-2 oavsett om mätaren uppfyller funktionskraven eller inte i enlighet med "paragraf 26.1 i mätförordningen".

Dock instämmer föreningen i att rapportering av mätvärden ska ske med 15 minuters upplösning för de mätare som ingår i förslaget, även för de mätpunkter som fortsatt samlar in med 60 minuters upplösning.

Energiföretagen menar att Svk:s förslag behöver justeras

Energiföretagens föreslår en modifiering av Svk:s förslag enligt följande:

Inmatningspunkt (produktion) ska mätas med:

- 15 minuters upplösning om mätaren tillhör kategori 3-5
- 15 minuters upplösning för mätare kategori 1-2 om mätaren klarar insamling av 15 minuters värden
- 60 minuters upplösning för mätare kategori 1-2 om mätaren inte klarar insamling av 15 minuters värden. Detta är en övergångsregel som upphör den 1 januari 2025

Uttagspunkt (förbrukning) som inte ingår i en förbrukningsprofil ska mätas med:

- 15 minuters upplösning om mätaren tillhör kategori 3-5
- 15 minuters upplösning för mätare kategori 1-2 om mätaren klarar insamling av 15 minuters värden
- 60 minuters upplösning för mätare kategori 1-2 om mätaren inte klarar insamling av 15 minuters värden. Detta är en övergångsregel som upphör den 1 januari 2025

Föreningen föreslår följande som övergångslösning

I en inmatnings- och uttagspunkt där mätningen på lågspänningsnätet utförs med mätare utan ström- och spänningstransformator och mätare med bara strömtransformator och inte ingår i förbrukningsprofilen får mätning avse överförd el under varje timme om mätaren inte uppfyller funktionskraven enligt 23 §, denna övergångsbestämmelse gäller till 1 januari 2025.

Vidare föreslår Energiföretagen att 6c§ kvarstår med förändring att timme ersätts av kvart.

Om 6c§ tas bort försämras situationen för kunderna. Med dagens skrivning är det elhandlaren som meddelar nätbolaget att kund ingått ett avtal som kräver timmätning. Med liggande förslag blir det kunden som måste själv begära tim/kvartsmätning även när avtalet så kräver för att nya 6a§ ska bli tillämplig. Därmed hamnar vi i ännu fler fullmakter vilket vore olyckligt.

För att allt ska hänga samman behöver även Ellagen 3 kap. 11§ ändras till kvart så nätägaren inte får ta ut extra kostnad:

1. Om elanvändaren har ett elavtal som förutsätter att mängden el ska mätas per kvart,
2. Om elanvändaren begär att få information som visar förbrukning per kvart.

För att detta ska stämma mot förslaget i mätförordningen och inte leda till ytterligare fördyrningar för elnätsföretagen behöver det samtligt införas en

övergångsbestämmelse i Ellagen som motsvarar den övergångsbestämmelse som är som förslag i förordningen:

I en uttagspunkt som omfattas av funktionskrav enligt 23 § och inte ingår i förbrukningsprofilen får mätning avse överförd el under varje timme om mätaren inte uppfyller funktionskraven enligt 23 §, denna övergångsbestämmelse gäller till 1 januari 2025. Texten anpassas för att peka på 3 kap. 11§ och de två undantagen

Nödändig anpassning för elhandeln

Elhandelsföretagen behöver veta i de fall övergångsbestämmelsen tillämpas att kvartsvärdena som skickas inte är sanna mätvärden utan fiktiva värden skapade utifrån uppmätta timvärden. Vid fakturering, och tillhörande visualisering av mätvärden, av ett avtal som baseras tidsupplösta mätvärden behöver elhandelsföretag också kunna ha möjlighet att visa för kund vad som mätta värden och vad som är fiktiva värden. Det behöver därför införas i en övergångsskrivning.

För att elhandelsföretagen ska kunna göra så god prognostisering som möjligt behöver dessa få information tex. via PRODAT att kvartsvärdena inte är uppmätta. Förslagsvis bör det kunna läsas via fälten mätmetod och/eller observationslängd (genom nya koder och inte nya fält). Det är en i dag etablerad metod som marknadsaktörer kan hantera. De exakta detaljerna bör tas fram inom Elmarknadsutveckling.

I samband med övergången till kvartsmätning 1 april 2023 bör befintliga PRODAT-flöden användas för att informera om anläggningsförändringar, dvs att Z06F skickas för berörda anläggningar. Detta för att kunna använda befintliga, beprövade och automatiserade processer för att göra anläggningsförändringen och undvika att respektive elhandlare behöver skapa en alternativ lösning för att hantera omläggningen. Vid ändring från fiktiva till verkliga kvartsmätvärden bör skickas ett PRODAT Z06F.

Energiföretagen vill också framföra att det vore önskvärt att schablonavräkning avskaffas när samtliga mätare är bytta januari 2025. Vi menar att Energimarknadsinspektion bör ges i uppdrag att utreda hur detta lämpligast sker och föreslår en färdplan för genomförandet.

Avslutningsvis vill Energiföretagen också påpeka att ändringen i förordningen kan medföra behov av justeringar i övrigt regelverk. Exempelvis krävs en förändring i Ellagen (1997:857) 8 kap 16§ så att tillgängliggörandet av information kan ske via webben även för avtal baserade på 15-minuters värden.

Stockholm som ovan

Åsa Pettersson
VD Energiföretagen Sverige